

LOOTUSRINGI JUHT

KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Veebruar 1930.

Nr. 4.

II aastakäik.

TOIMETUS: J. Elango, P. Kochtitsky, H. Roos.

VASTUTAV TOIMETAJA: H. ROOS.

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Ilmub koolitöö kuudel, kuus korda õppeaastas. Maksab: aastas—50 s., üksik number—10 s.

Toimetus ja talitus: Tallinna, Rataskaevu 22. Telef. 14-63.

Rohkem tähelepanu kodule!

A. Traks.

Kooliealistele lastele on leitud tarviline lootusringide asutada, kuhu tuleb lapsi koondada ja seal karske kasvatussega neid viia veendumisele alkoholi ja temaga kaasaskäivatest pahedest.

Koolikarskustööd süvendades ei tohiks aga ära unustada seal kõrval kodust karskustööd, — laste kodudes. Lapsele on kõige lähemal tema rõõmus ja kurvastuses ema, isa — vanemad; mispärast ka lapse arenemise nivoo 1—6 a. on suuremal määral ikka vanemate mõjust ja kasvatusel. Esimesed lapse koolipäevad tunduvad nii paljudelegi võõrastavana, pole enam seda õigust, mis kodus oli. Lootusringide juhid! sel silmapilgul astuge lastele lähemale, tehke et oleksite nagu isa nende lastele, õppige tundma juba varakult lapse psühhilisi iseäraldusi. Usun kindlasti, et kui on sõbralik läbikäimine lapsega, siis peagi usaldab laps oma kodusest hüved rääkida oma kasvatajale — „võõrasisale“. Laps armastab ka, et õpetaja teda külastaks ja kutsubki sageli. Siin ei tohiks ükski õpetaja — eriti lootusringi juht — keelduda minemast. Minge vaadake tema kodust elu, et rikastuda teadmistega, millistes oludes kasvab laps ning võita lapse usaldus.

Lapse kodus käies ei tule ka tähelepanemata jätta tema vähemaid vendi ja õdesid ning loomulikult ka ta vanemaid. Tuleb osata võita vanemate usaldus ja lugupidamine.

Kindel on, et paljud kodud ei tea, mida tehakse koolis lootusringis. Selle töö selgitus kodudele ei tohiks aga sarnane olla, et sealt välja paistaks punase joonena tahtmine sootuks teisiti last kasvatada kui kodus. See viiks nii mõnegi lapsevanema teelt kõrvale ja õpetaja kaotaks isegi ehk usalduse. Eks

iga lapsevanem kasvata ju oma last kõige parema arusaamisega, kuid pahe, mis asub kodus, on kas traditsioonidega või teisel teel külge kasvanud, lapsevanem on pahedega ühes elanud ja ta ei tunnegi neid. Selles õhus ja vaimus kasvavad üles ka lapsed.

On tarvis pääseda kodule lähemale. Tuleks organiseerida lastevanemaid ja moodustada koolihoolekogude või teiste haridusliste organisatsioonide juurde sellekohane kodukasvatuse toimikond. Toimikonna ülesanne oleks kasvatusliste, eestkäit kodukasvatustööde loengute ja õhtute korraldamine, statistiliste andmete kogumine koduse kasvatuskohta oma kooli ringkonnas jne. Nende toimikondade kaudu peaks viidama kodudesse uut jõudu, elavust, rõõmust meeleolu. Toimikonda tuleks kaasa tõmmata loomulikult eestkäit perekonna inimesi, aga võivad ka külalisteks olla vallalised. Töö kujunegu toimikonnas koduseks, et igaüks võiks puht-südamiliselt väljendada omi mõtteid. Nende mõtete juhtijaks peab saama kasvataja — lootusringi juht.

Süsteemaatilisem kasvatus töö laste juures ja vanemate koostöö kasvatajaga kindlustab karskete, elurõõmsate, tervete ja aateküllaste kodanikkude kasvatus. Kui oleme võitnud kodude südame ja tüve — isa ja ema, — siis võime veendunud olla, et võsu kasvab samane. Sarnase talitusviisi juures kaovad aja jookul pahed, mida nimetatakse seltskondlisteks pahedeks või mõjudeks. Sellega ei tee meie üksnes karskustööd, vaid suurt kasvatus töö.

Seepärast, lootusringide juhid, asuge oma aateküllasele tööle lastega lootusringis ja vanematega kodukasvatustöökonnas!

Juhiseid IV võistluskirjutiseks.

Läheneb IV võistluskirjutise tähtpäev. Käesoleval aastal võistlustöö toimub vastavalt E. Ö. Liidu karskuskasvatuse-toimkonna otsusele kas 8., 9. või 10. märtsil, et võimaldada neile koolidele, kus raskendatud laste kogunemine pühapäeval, korraldada võistluskirjutis laupäeval või esmaspäeval peale tundide. Täpsama aja nende kolme päeva piirides määrab iga kool ise. Märtsi esimeste päevade sees saadetakse koolidele, kes osavõtjate arvu E. Ö. Liidu k.-toimkonnale teatanud, küsimuslehed kätte. Küsimuslehtede sisu ei tee korraldajad enne õpilastele teatavaks, kui just võistluskirjutise päeval, see on kas 9. märtsil ehk selle eel- või järelpäeval, varem kindlaks määratud kella ajal, kui juba osavõtjad kõik kohtadel on. Võistluskirjutise eel, 7. märtsi õhtul on päeva kohta vastav vestlus raadio kaudu, mida need kuidugi kasutamata ei jäta, kellel raadio kergesti kättesaadav on.

Kirjutamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihu lehe suuruselt kokkumurtud paber, nooremas rühmas kaks lehte (pool kantselei poognat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu terve töö, mis tuleb kirjutada tindiga. Selleks tuleb õpilasi varem hoiatada, et nad tarvilikud eeltööd enne võistluskirjutise algust ära teeksid.

Kui varem kindlaks määratud päev ja kella aeg saabunud ning kõik osavõtjad tööks ühtlaselt valmis on, jagab korraldaja igale õpilasele ühe küsimuslehe ja jääb ise korrapidamiseks klassi, meeleuletades õpilastele, et kirjutised tulevad valmilt ära anda kahe tunni jooksul. Jagades tuleb hoolega tähele panna, et noorema rühma (IV, III ja nooremate klasside) õpilased saaksid neile määratud lehe, vanema rühma (V, VI ja täiendusklasside) õpilased samuti vanema rühma küsimuslehe. Küsimuslehe saab iga õpilane ja need jäävad pärast kirjutamist neile.

Võistlejad andku kõigile küsimusile lühikesed, harilikult kahe-kolme lauselised vastused, mis aga selged ja tabavad olgu. Kui õpilased soovivad, võivad nad esialgu mustalt töö valmis teha ja siis puhtalt ümber kirjutada. Puhtad, tindiga kirjutatud tööd antakse korral-

daja kätte. Kirjutamise ajal tuleb korraldajal valvata, et osavõtjad oma töö kõik iseseisvalt teeksid ja korda ei rikuks; samuti ei tule enam lubada kirjutamise ajal ettevalmistamise raamatuid kasutada.

Võistluskirjutise lõpul kogub korraldaja kõik tööd ja õpilased vabanevad kojuminekuks. Kirjutistes märgib korraldaja *sisulisel* vead vastavale kohale lainelise punase joone tõmbamisega, peale selle aga veel kõik *iseloomulised*, eriti õnnestunud ehk ebaõnnestunud kohad vasemale paberi äärelle punase vertikaalse joonega vastava rea (ridade) kohale.

Mingisuguseid muid parandusi (keelilisi, stiililisi jne.) teha vaja ei ole. Igale tööle märgib korraldaja oma hindamise järele alla ühe sõnadest: hea, rahuldav, nõrk. Selle juures tuleb tööd hinnata sisuliselt, kirjavigu mitte arvesse võttes, võrdluseks võttes ühe korraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üleriikliselt õige suur, siis on keskkohas võimata sisuliselt laiemas ulatuses töid võrdlevalt hinnata, mis juhuslikke eksimisi tuua võib ja osavõtjatele ülekohtusena tundub. Seepärast palub E. Ö. L. k.-toimkond kohapealseid korraldajaid (üksikut õpetajat ehk selleks moodustatud toimkonda) väga hoolsalt hindamist toimetada ja kummagi rühma kõige paremate tööde alla, keda auhinna väärilisteks peetakse, veel juurde märkida: „Auhinna vääriline!“ Siin tuleks lootusringi hooldajail ja õpetajail märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaistev olnud oma karskusmeelsusega ja üldise tublidusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele juurde lisada.

Kõik osavõtjate tööd tulevad paigutada mõlemas rühmas kindlasse järjekorda, alates kõige paremaist ja lõpetades nõrgematega, nummerdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järjekorras aruandelehele. Aruandelehed saadetakse kummagi rühma jaoks eriti, ühes küsimuslehtedega. Hoidutagu registreerimisel lehti ära vahetamast rühmade vahel. Nimed kirjutatagu aruandelehele *täpsalt, selgelt ja kergesti loetavalt*, et Liidus auhindade määramisel ja mälestuslehtede kirjutamisel vigu

ei juhtuks (eriti selgelt kirjutatagu tähed: o, a; n, u; v, r).

Auhinna saajate kandidaate võiks ette näha kummaski rühmas, heade ja rahuldavate hulgas, kuni 25% osavõtjaist, nende hulgast valib siis Liit auhinna saajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) *antud järjekorras*. Klassid rühmas on segamini, küll aga oleks soovitav, et korraldajad auhinna saajaid igast klassist poiss- ja tütarlaste hulgast mõne ette näeks, niipalju kui seda lubab töö väärtus ja õpilaste tublidus.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtedega tulevad saata võimalikult ühe nädala jooksul, *hiljemalt aga 25. märtsiks* Eesti Õpetajate Liidu karskuskasvatustoimkonnale Tallinna, Rataskaevu 22. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata harilikku ristpaela saadetisena käsikirjade tariifiga: esimene 50 gr — 10 senti, iga järgmine 50 gr või selle osa 2 senti.

Kõik kokkutulnud kirjutised vaadatakse üldiselt Liidus läbi, eriti punase vertikaalse joonega lehe vasemal äärel märgitud kohad. Auhindu määratakse võimaluse kohaselt aruandelehtedel antud järjekorras.

Oleks soovitav, et auhindade arvu suurendada saaks, kuid E. Ö. Liidu käsutuses olevad summad teevad selleks

raskusi, sest mälestuslehtede j. t. trükitööde valmistamine ning postikulud nõuavad suure osa summadest. Seepärast E. Ö. Liidu karskuskasvatustoimkond palub koole, kes leiavad võimaluse rahas ehk raamatutes omalt poolt auhindade arvu suurendada, selleks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilastele minna kas nimelise annetisena või üldisel alusel; esimesel korral oleks raamatul märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovikohaselt kas oma koolile *lisa-auhindadena* või mõnele teisele koolile. Kui siis koolidel leidub selleks võimalus, (hoolekogu, lootusringi, kooperatiivi summad, raamatud), ärgu jätku seda palvet täitmata. Saata tuleks toetus (ühes kasutamise korra määramisega) E. Ö. Liidu k-toimkonnale *hiljemalt 15. aprilliks*. Kui aga auhindu koduselt antakse, siis teatatagu sellest — ülevaate saamiseks — samaks ajaks.

Auhinnad ja vastavad mälestuslehed saadetakse kohapealsele korraldajale kätte, kes siis kõik mälestuslehed ja saadud auhinnad lootusringide kevadpühade ajal, 3. ja 4. mail, osavõtjale välja annab.

E. Ö. L.

Karskuskasvatustoimkond.

Allaealiste alkoholikeeld välismaal.

Elmises numbris toodud alaealiste alkoholikeeldu seaduse kava on edasi antud Riigikogu karskusrühmale, keda E. Ö. L. K.-toimkond palus seaduse esitamist Riigikogule teostada.

Laiema ülevaate saamiseks vaatleme alaealiste alkoholikeelduseadusi ja kitsendavaid määrusi teistes maades.

Saksamaal keelab joogikohtade seaduse kava 1923. a. põletatud viina ja viina sisaldavate maitseainete (likööri kompvekkide) joogikohtadest kui ka kaubapoodidest müümise alaealistele alla 18 a., vahet tegemata, kas alaealine üks või tihes vanematega on. Teiste joovastusainete ja tubaka saaduste müük üle 16 a. on lubatud, kui neid ei müü üldiselt viiakse.

Austrias seadusega 1922. a. on keelatud igasuguste alkoholiliste jookide

müümine alaealistele, neile juua andmine ehk neid juua laskmine; selle vastu eksijaid karistatakse raha trahviga 1000 kr. — 100.000 kr. ehk arestiga kuni 14 päeva. Kangete jookide väljaandmine alla 16 a. ei ole siis keelatud, kui joogid viiakse täiskasvanutele väljaspool joogikohta.

Luxemburgis 1912. a. seadusega keelatakse joogi-müügi kohtades vastu võtta alla 17 a. ilma vanemateta, kui nad reisil ei ole. Rahatrahviga või vangistusega kuni ühe kuuni karistatakse seda, kes alla 17 a. isikule niipalju juua annab, et ta nähtavasti purjus (!) on; see trahv on kahekordne, kui süüdlane on joogi-müügi koha pidaja. Ka vanemaid, kes alla 17. a. noori viivad lokaalidesse, karistatakse seadusega, samuti noored ise kuuluvad trahvimisele, nen-

desse kohtadesse minekul; erandid — reisil olles.

Poolas on 1920. a. seadusega alaealistele alla 18 a. keelatud igasuguste alkohooliliste jookide müük, kus üle 2½% alkoholi leidub.

Tšehhoslovakkias 1923. a. maksev seadus keelab õlle ja veini müümise joomiseks alla 16. a., teiste alkohooliliste jookide müümise — alla 18 a. isikutele, ka nende vanemate juures olles; samuti keelatakse täisealistele seal alaealistele jookide anda laskmine ja juua lubamine. Nõutakse vanaduse tõendamist dokumentidega. Väljaviimine väljaspoole joogikohti täisealistele viimiseks ei ole aga keelatud. Tantsu-lõbustustel on keelatud peale õlle ja veini teisi alkohoolilisi jooke anda.

Lõuna-Slaavias keelatakse alkoholi andmine alla 16 a. isikuile.

Itaalias on keelatud anda alkohoolilisi jooke isikuile alla 16 a., alkohooli sisaldavuse % on aga see juures kõrgem, kui meil see piiriks on alkohoolilistele jookidele.

Sveitsis on kantonides omad erinevad seadused ja määrused, mõned neist eelmisest aastasajast, teised — viimastest aastatest pärit. Üldiselt ei ole aga lahkumineku vanemais seadustes nimetamisväärsed. Keelatud on seadustes alkoholi müük hoolekande-alustele ja alaealistele alla 15—17 a. ilma täisealiste juuresolekuta ehk nende volituset, väljaarvatud — kui nad viibivad reisil. Samuti on keelatud teenimine alkoholi müügi-joogi kohtades alla 16 a. meessoost ja alla 18—20 a. naissoost isikuile, erandit tehes kui nad on müügi-joogikoha pidaja perekonnaliikmed või ametit õpivad (!); samuti on lubatud kõrvaltööd, nagu nõude pesemine. Keelatakse ära 16 aastaste kostitamise alkoholiga ja tantsu põrandal nende sallimine, kui nad on ilma vanemateta. Samuti keelatakse alla 18 a. isikutele võimaluse andmine üleliigseks (!) joomiseks ja mängudeks. Alkoholi joogi-müügi kohtades käik ilma vanemateta on ühes kantonis keelatud alla 18 a. isikuile.

Ühes 1917. a. seaduses on keelatud põletatud viina müük isikuile alla 18 a.

Hollandis oli juba 1881. a. keelatud joogikohtades teenimine isikuile alla 16 a.

Taanis oli 1913. a. keelatud alkoholi müük alla 16 a. isikutele.

Norras keelati 1918. a. põletatud viina müük joogikohtades joomiseks ja väljaviimiseks isikuile alla 21 a.

Rootsis on keelatud 1917. a. seadusega üle 2¼% alkohooliliste jookide müük isikuile alla 18 a.

Inglismaa kohta on andmeid rohkem kui 20 aastat tagasi, kui piirati alkoholi võimaldamist lastele. Vanaduse normid on mitmekordsetel tõstmistel järjest suurenenud, alates 5 aastaga ja lõppedes 18 aastaga. Keelatud on jookide andmine või andmise põhjustamine, olgu oma lapsele või võõrale, lapse kõrtsi ehk alkoholi joomise kohta viimine ehk laskmine või põhjustamine sinna minekuks. Erandid on tehtud alkoholi andmiseks kordadel, kui see sünnib kas arsti korraldusel või haiguse ehk nakkavuse kartuse (!) kordadel; ka loetakse lubatavaks alkoholi andmine peale 16 a. — söögi kordadel... Kõrtsis viimine on lubatud lastele — kõrtside sulgemisel... Vaatamata neile omapärastele eranditele, tundub alkoholi keeld alaealistele küllalt vali, nagu ka suured on trahvid rahas.

Asumaadel on aga need seadused veelgi karmimad. Nii oli *Transvaalis* juba mineval aastasajal alkoholi keeld isikule alla 16 a. ja selle vastu eksijaid karistati trahviga kuni 50 naela ehk vangistusega kuni 3 kuud, ka võeti ära müügi koha luba 5 aastaks.

Tasmanias karistatakse neidki, kes saadavad viina isikutega alla 16 a., kõrtsmiku perekonna liikmeil alla 18 a. on keelatud kõrtsis viimine ja müümine; naissoost isikute kohta laieneb keeld kuni 21 aastani.

Austraalia valitsuskondades on kohati määrused eriti valjud ning kohati minevast aastasajast pärit. Pärismaalastele keelatakse viina andmine igas vanaduseas. Politseil on õigus kinnipidada näiliselt alla 21 a. isikut, kui kahtlustab seda viina viimises, viina seejuures konfiskeerides; karistatakse ka viina saatjat. Karistatakse eksimisi, kui vale arusaamisel viina anti isikuile alla 21 a., samuti ka kui keegi läheb seltsis alla 21-aastasega kõrtsi.

Quebekis on 1909. a. seadusega keelatud joovastavate jookide müük isikuile alla 18 a. Seadust kõvendati aga

1914. a., määrates karistuse ka müüjale siis, kui tema teadis, et jook, mis täisealisele müüb, läheb tarvitamiseks isi-

kule alla 18 a.; igal juhtumisel karistatakse aga seda täisealist ostjat, kes alla 18 a. isikule alkoholi ostis.

Töö lootusringis. Milleks tarvitan oma raha?

*Raha mitte õieti
tarvitamine on libe-
dam tee alkoholile.*

Männisaare küla asub meie kodumaa metsarikkamas kohas, suurte soode ja rabade keskel. Linna pääseda on siit tülikas ja kulukas, ja kes linnast on ikka eemal elanud, see ei igatsegi sinna nii väga. Satub niisugune metsanurga inimene kord ka linna, siis tunneb ta end olevat mõnikord üsna õnnetu.

Rahva- ja sõidukiterikas kiire liikumine kiviseil tänavail, alaline müra ja kära, tolmu ja suits — need tüütavad üsna pea rahuliku maainimese. Linnas on saada mõndagi head, kuid iga asi maksab seal kallist hinda, ja raha ei ole kaugeltki nii kerge teenida kui välja- anda.

Maal selle vastu on lastelgi mõnikord vaba raha, kuid ei teata, mis selle eest õieti osta.

Männisaare küla lastel oli suvel ja sügisel sagedasti üsna ilus teenistus. Marju ja seeni oli metsas lõpmata palju, ja juba lähemas jaamas makseti nende eest head hinda. Ning vabal ajal teenitud raha kuulus ikka täielikult lastele, et nad juba varakult õpiksid raha õieti tarvitama.

Männisaare küla lastel on kõigil veel läinud suve korjandusest mõnigi kroon alles, kuigi juba ostetud vajalised koolitarbed, milleks vanemad raha ei andnud, kuigi ostetud juba jõulumaiustused.

Sepa Eedi, kelle isagi rahakas mees, omab praegu veel 18 krooni. Teda huvitasid kangesti elektri asjad. Juba eelmisel sügisel ostis ta endale oma raha eest taskulambi, patarei ja pirni, teise ja kolmandagi pirni veel, kuid nüüd ei huvitagi see enam.

Saare Saul omas koguni 40 krooni. Selle raha eest ostis ta endale viiuli. Nüüd õpib viulit mängima, kuid ühes teistega mõlgutab mõtteid, mis siis jälle

osta, kui uut raha kogub. Ja et Saul tuleval suvel jälle mõnegi krooni marjade eest teenib, selles on ta kindel. Sest milleks asjata aega surnuks lüüa, kui marju on ja nende eest hästi maksetakse.

Raismiku Raul oli matemaatika tunnis kuulnud, et raha hoitakse pangas ja oli viinud oma 25 krooni kohalikku ühispanka. Tal on kavatsus selle raha eest osta sääresaapaid kui koolist vabaks saab ja kodus tööle hakkab. Kuid kas ei oleks midagit paremat kui need saapad?

Lillearu Leili oli kahel viimasel suvel tervelt 50 krooni korjanud. Oleks heameelega tahtnud osta käeuuri, kuid ema ei lubanud sarnast uhkust enne kui leeris käidud, ja siis saab ta uuri emalt kingituseks. Oli ostnud omale mõnegi ilusa raamatu. Kuid see rahuldas teda vähe, sest kõiki raamatuid võis saada kogust ja laste ajakirjad tulid kõik nende kooli lootusringile. Oli andnud küll raha emale hoida, kuid siiski oli vaja arvata, mis selle raha eest kord osta.

Sillamäe Salme omas kõigest veel 3 krooni. Oli tal sügisel sama palju olnud, kui teistelgi, kuid tema, va maiasmokk, oli ostnud palju, palju kompvekke. Nüüd kannatas korraga kahte häda: hambad valutasiid ja kahju oli kompvekkide peale raisatud rahast.

Veel halvem oli lugu Lohu Villemiga. Ta oli katsumud salaja suitsu osta, et vanemate poiste seas rohkem olemisem olla. Oli aga nende tühjade pärast mitu korda oksendanud, siis isalt noomida saanud, lõpuks, oh seda häbi, lootusring oli ta enda liikmest välja heitnud. Siis oli küll oma väärsammu tõsiselt kahjatsenud, lootusring oli ta liikmeks tagasi võtnud. Küll oli ta siis terve krooni ajakirjade kassasse maksnud. Kuid mälestus sellest seltsiliste otsusest oli alles, ja kahju oli nii rumalasti raisatud rahast. Kuid milleks oleks hea tarvitada ülejäänud kolm krooni.

Kes teist, lootusringlased, annaks Männisaare lastele head nõu, kuidas nad seal metsa nurgas oma raha peaksid tarvitama, et see neid rahuldaks!

Kõik vastused tulevad saata „Lootusringi Juhil“ toimetusele ja hiljemalt 1. aprilliks k. a.

Vast ehk lisate siis ka juurde, kuidas keegi teist oma raha tarvitab ja kas see tarvitamise viis teid ka rahuldab.

E. Ruugi.

Toimetus.

Kuidas kooliajakirja toimetada?

Kooli ajakirjad algkoolides on ammugi ilmunud, neid on ka meie ajakirjas mõnigi kord soovitatud. Kooliajakirja hea mõju õpilaste isetegevuse süvendamiseks on silmpähtav ja õpilaste hea meelegraafide teotsevad selleks ka 4-klassilistes koolides juba, kui aga õpetajad pisutki kaasa aitavad. Kohati toimetatakse ajakirja ühes eksemplaris, see jääb muidugi koolile siis, kuna õpilastele konkreetset mälestust ei jää. Põhjuseks on tihti arvamine, et paljundamine liig tülikas ja kulukas on. Tõeliselt ei ole aga ühte ega teist: lapsed võivad väikesel juhatusel ise väga hästi paljundada ja kulud piirduvad kroonidega.

Soovitame kõigile lootusringidele, kes seda seni veel teinud ei ole, oma ajakirja toimetama hakata. Soetatagu selleks šapirograafi lint ja värvilised tindid. Kirjutatakse ja joonistatakse heal kantselipaberil ühel küljel harilikult (aga puhta!) sulega šapirograafi tindiga, mis täielikult ära kuivada lastakse. Lint pestakse kergelt leige veega ja kuivatatakse sama märke lapiga ehk kuivatuspaberiga. Siis vajutatakse (tihedalt!) valmistatud ja kuivanud kirjutis (joonistus) lindile ja lastakse mõned minutid seista, kuni kiri lindile jääb. Nüüd võetakse selleks valmistatud puhtad lehed ja hakatakse äratõmbeid valmistama, surudes paberi lindile (jällegi tihedalt!) ja kolme ära võttes, kui kiri paberile kantud. Leheküljed tulevad õiges järjekorras paigutada, see tehtagu varem paberil kindlaks.

Peale tarvitamist pestakse lint leige veega, kuivatatakse ja lastakse mõni päev seista, siis võib jälle uuesti sama kohta lindil tarvitada. Et aga mitu lehekülge tihedalt päevaga paljundada, siis peab selleks lint pikem olema.

Šapirograafi kiri kardab päikese otsekohesest mõju, seepärast ei tule ajakirja lahtiselt päikese paistele (ja heledale valgusele) jätta.

Kooli ajakirjad, mis ilmuvad kindla järjenumbri all mitte tihedamini kui kolm korda aastas või mis ei kannu järjenumbrit (võib selle asemel olla kuu jne.), ilmudes küll tihedamini, võivad ilmuda ainult kooli pedagoogika

nõukogu teadmisel. Tahetakse aga laiemal alusel teostada, siis tuleb talitada vastavalt trüki-seadusele, mis avaldatud „R. T.“ 1923. a. nr. 43.

On väga soovitatav ajakirju teiste koolide lootusringidega vahetada, et vastastikku rikastuda.

„Lootusringi Juhil“ toimetus palub tungivalt kõigist ilmuvast ajakirjast üks eksemplaar järjekindlalt omale saata, et ülevaadet saada koolide tööst ja seda „L. J.“ veergel kokkuvõttena avaldada!

Linte võib saada mitmes mõõdus: on olemas kahe poolega lehed 23 × 29 ja 23 × 37 sm (hind 2 kr. alates); linnid 4 m pikad, laius 22 või 35 sm (hind umb. 10—18 kr.). Tinte on lillat, musta, sinist, punast, rohelist j. t. värve (hind umb. 40 s. klaas).

Lintide ja tintide tellimiseks pöördugu koolid: kaubamaja Jüri Kodres, Tallinna, Harju 21. (Telef. 12-12). Kokkuleppel meiega hoiab äri alati laos need artiklid ja täidab koolide tellimised, tehes ka hinnaalanduse, kui juhitakse tähelepanu, et „L. J.“ soovitusel tellitud.

P. K.

Kooli ajakirjad ilmuvad paljundatult

ja seni E. Ö. L. k-toimkonnale saadetud:

Saduküla algk. lr. „Elu“, ajakiri „Elu-täht“. Aadr.: Jõgeva.

Hageri alg- ja täiendus-kooli lr., ajakiri „Säde“. Aadr.: Hageri.

Martna algk. lr. „Koit“, ajakiri „Leek“. Aadr.: Martna.

Pidula algk. lr., ajakiri „Kiir“. Aadr.: Kõõru (Saaremaal).

Palume teatada kooli-ajakirjade kohta andmeid avaldamiseks!

Ajakirju vahetada soovib

Martna algk. lr. „Koit“, aadr.: Martna.

Palume teatada soovist kooli-ajakirju vahetada.

Kirjavahetus

koolidega, lisaks ajakirjade vahetusele on samuti üks töövõtteist, mis õpilastele väga meeldib, huvi ja tulu pakub. Avaldagu lootusringid oma soove kirjavahetusse astuda teiste

koolide lootusringidega, avaldame nende aadressid!

Vahetada võib kirju, piltpostkaarte, jooniseid, kingitusi ja muud huvitavat.

Toimetus.

Kellele pärandati varandus?

Lugupeetud lootusringlased!

Avaldame siin Ameerika onu vastuse Sihimurru lastele ja neile lootusringide tegelastele, kes temale kirjutasid Sihimurru laste kirjade puhul.

Ameerika onu kirjutab:

Kallis vennas!

Kuna Sa kirjutasid, et lapsed vist Vabaspäeva puhul kõik jälle koju tulevad, siis teata neile selkorral minu otsus päranduse asjus; mille ma juba uuel aastal valmis kirjutasin ja notaarile täitmiseks andsin, kui ma kord siit maisest elust lahkun.

Mind paneb imestama, miks Sinu vanemad lapsed ei taha nendel aladel töötada, mis Sina neile oled valinud!

Vollile oled Sa lubanud talu pärandada, aga see mees ikkab saada autojuhiks. Kas ta siis tõesti ikka arvab, et autojuhtimine teda ausamini toidab, kui talupidamine.

Hilja oled Sa seminari saatnud, et tast tuleks õpetaja; tüdruk aga unistab teatrisaalist ja tantsukoolist. Ega tast aatelist õpetajat vist küll ei saa.

Kui kord aega saad, siis kirjuta, mis võiks olla selle põhjuseks.

Ma olen palju pidanud ilmas rändama ja mitmel alal õnne katsuma, sest tol ajal kui mina kodumaalt pidin lahkuma, valitses seal võõras võim ja olid rasked ajad. Raske töö ja suure hoolega olen endale elamiseks vajaliku varanduse kogunud, endale laialise lugupidamise teeninud; kuid on silmapilke, kus tunnen end olevat õnnetu inimese, sest — mul puudub kodu.

Teile seal väikesel kallil kodumaal on otse jumalik õnn naeratanud: olete vabaks saanud oma kodumaa võõraste ikke alt. Võite kõik jõud tööle rakendada, et ehitada seda kodu heaks ja kauniks. Kuid kunagi ärge unustage üht: kodu hing on perekonna ema.

Olen vana hallpea, kes elus mitmel põlmele kõndinud ja mitmed marjad maitsnud, kuid mulle tulid liigutuse pisarad silma, kui lugesin Sinu väikese Lindakese kirja. Mugav kodutunne asus rinda sellest lapsemeelsusest. Heameelega oleksin sülelenud seda väikest ing-

likest, kes puutumatu on veel selle ilma petlikkudest ihadest ja soovib kasvada heaks emaks ja tubliks perenaiseks.

Kirjutasingi siis oma testamendi nii, et kõik minust ülejäänud varandus ühes aastate jooksul kogunenud protsentidega antakse välja Sinu tütrele Lindale tema pulmapäeval, kui ta läheb mehele karskele töödarmastajale edumeelsele Eesti talupidajale.

Palju terviseid Sulle ja kõigele Su perele, eriti aga väikesele Lindale! Sinu vend
10. II. 30.

Aadu

P. S. Sinu poolt saadetud lootusringlaste kirjad olid mulle suureks üllatuseks. Missuguse hoole, puhtuse ja korralikkusega olid mitmed neist kirjadedest kirjutatud ja pealegi veel joonistustega ilustatud! Eesti võib tõesti rõõmsalt ja julgelt tulevikku astuda, kui seal juba koolipingil nii agaralt karskuse küsimust käsitatakse — lootusringides tegutetakse.

Ka sisuliselt on nende kirjad mulle rohkem meeltnööda. Tervelt 71% arvavad õieti, et ma oma varanduse pärandan Sinu Lindale. 14% arvavad Jaani päranduse saajaks, 4% — Hiljat, 2,5% Villut, 2,5% Vollit, kuna 6% jäta-
vavad selle küsimuse vastamata.

84% kõigist kirjutajatest avaldavad ka oma soovid elukutse valikust. 36% nendest soovivad hakata talupidajaks, kus juures tütarlapsed sagedasti nimetavad just Linda eeskju.

14%	nendest soovivad saada õpetajateks;
10%	„ „ saada ülikooli haridust (eriti just arsti kutse);
10%	„ „ karskusetegelasteks;
5%	„ „ kaupmeesteks;
5%	„ „ sportlasteks;
3%	„ „ kirjanikkudeks;
3%	„ „ laevameesteks;
3%	„ „ õmblejateks;
2%	„ „ autojuhtideks;
2%	„ „ balletitantsijateks;
2%	„ „ kaitseväelasteks;
1%	„ „ lauljateks;
4%	„ „ mitmesugusteks ametimeesteks (meierid, aednikud jne.).

Sarnane valik juba vastab ligikaudu tege-liku elu nõuetele, nii et igamees võib juba noorusest peale õigele eluraale sattuda.

Tervita minu poolt kõiki neid hoolsaid ja

elurõmsaid Eesti lootusringlasi, täna saadetud kirjade eest ja soovi kõigile püsivust ja kindlat tahet eluraskuste võitmisel!

Seesama.

10 aastat.

Meil vanemad lootusringid saavad käesoleval aastal kümne-aastasteks, sest 1920. a. algas lootusringide asutamine meie koolides.

Sadukülla algkooli lootusring „Elu“ mälestab oma kümne aastast tegevust 15. veeb-

ruaril aktusega ja sellele järgneva peo-õhuga.

Soovime viljakat teotsemist lootusringile „Elu“ ja püsivust noortele liigetele jätkata karsket elu vanemais aastais!

Kroonika.

ALKOHOLIGA TEGELIK TUTVUS- TAMINE

Viljandimaa täienduskoolides vastavalt maa-koolivalitsuse juhataja hra Lauri soovitu- sele, millest enne pühi ajalehed ühemeelselt hukkamõistavalt sõna võtsid (v. Kasvatus nr. 10 l. a.!) ei ole leidnud seni ümberlükkamist. Küll aga on saadud E. Ö. Liidus andmeid, et asi tõesti nii olnud: 28. sept. l. a., ametlikul koosolekul täienduskoolide õppekavade aru- tamisel, millest osavõtnud kõik täienduskoolide juhatajad ja õpetajad ühes koolinõunikudega, hra Lauri soovitanud alkoholiga laua-katmist ja veinide valmistamist täienduskoolides õpeta- da, mis perenaistele väga vajalik, mille peale Põltsamaa täienduskooli juhataja hra Rusi teatanud, et tema koduveini valmistamist omas koolis juba õpetab.

Et asi ometigi tõeks osutub, on E. Ö. Liit sunnitud kooli kasvatustöö ja karskete õpeta- jate-kasvatajate huvide kaitseks, kes ülemuse käsku täita ei saa, vastavaid samme astuma. Neil päevil saatis E. Ö. L. juhatus vastava märgukirja HSM Koolivalitsusele.

RINNAMÄRKE

on lootusringid tellinud seni õige hoogsalt. Töökoja andmetel on tellimisi täidetud seni 15 koolile, kogusummas 483 märki.

Ühe kooli tellimine seisab täitmata puu- duliku aadressi pärast, palume saata täpsam aadress töökojale.

UUSI RAAMATUID.

E. Karskusliidu kirjastusel ilmunud:

Elisto, E. Kategoorilise karskusnõude põhjendus. Hind 25 senti.

Koppel, H., prof. Kas võib lastele anda alkoholi? Hind 15 senti.

Krahe, A. Tegelik enesekasvatus. Hind 25 senti.

Kuus, E. A., prof. Alkoholiküsimus ma- jandusliku küsimusena. Hind 40 senti.

E. Ö. L. KARSKUSSEKRETÄRI

järjekordne kõnereis teostub 18. veebr.—9. märtsi Harju- ja Läänemaal, alates Raplast ja lõppedes Koloveres.

Paljundusvahendeid

nagu hektograph (šapirograph) -linte ja -lehti quart ja folio, hektograph- tinte igas värvis, hektographaparaate, vahapabereid, rotaatori värvi, ro- taatori pabereid ja

Joonistus- ning koolitarbeid

väga rikkalikus valikus odavate hindadega soovitab

K/m. Jüri Kodres

Tallinn, Harja j. 21. Kõnetr. (2)12-12.